

Produktark

Natur- og vannskader fra forsikringsselskap

Dataeier:	Det enkelte rapporterende forsikringsselskap
Databehandler:	Finans Norge Forsikringsdrift
Behandlingsansvarlig:	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)
Tidsperiode:	01.01.2022 – (Datasettet inneholder enkelte registreringer tilbake til 2012. Systematisk og fullstendig rapportering startet først etter at Kunnskapsbankforskriften tredde i kraft 1. juli 2022. Data før dette tidspunktet er svært begrenset og ikke egnet for tidsserier eller analyser av utvikling over tid.)
Oppdateringsfrekvens:	En gang per måned
Tilgang:	Ikke-allmenn tilgang

Adresser, koordinater og erstatningsbeløp fra forsikringsselskaper regnes som personopplysninger. Skadedata på adressenivå er derfor taushetsbelagte opplysninger etter forvaltningsloven § 13, og er kun tilgjengelig for spesifiserte offentlige organer.

Følgende offentlige organer gis tilgang til og kan behandle personopplysninger i dette datasettet, når det er nødvendig for å forebygge og redusere konsekvensene av natur- og vannskader, herunder for å understøtte arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalyser etter [sivilbeskyttelsesloven § 14](#):

- Kommunene,
- Longyearbyen lokalstyre,
- Statsforvalterne,
- Sysseimesteren på Svalbard,
- fylkeskommunene og
- Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Hvordan disse offentlige organene kan få tilgang til dataene beskrives i punkt 3.

1 Beskrivelse av datasettet

Forsikringsselskaper utleverer opplysningene i dette datasettet til DSB gjennom en felles databehandler, Finans Norge Forsikringsdrift. DSB er gitt behandlingsansvar for personopplysningene i datasettet etter [kunnskapsbankforskriften](#).

Forsikringsselskaper som plikter å gi opplysninger etter kunnskapsbankforskriften er forsikringsselskaper som er deltakere i Norsk Naturskadepool (NP) etter [forskrift om naturskadeforsikring § 9](#), og som er gitt tillatelse til å drive skadeforsikring i Fastlands-Norge eller på Svalbard, eller gjennom filial etablert i Fastlands-Norge eller på Svalbard.

Begrepet *Skadetype* benyttes av forsikringsselskapene til å beskrive hva som er dekket av forsikringen og er en gruppering av det som dekkes.

Datasettet er satt sammen av skadetyperne *Naturskade*, *Vannskade* og *Avbruddstap*, *boutgifter* og i tilknytning til vannskader.

Datasettet inneholder forsikringsmeldte skader på privat forsikrede bygninger og innbo/løsøre. Statlig eide eiendommer er ikke med, og heller ikke eventuelle skader på biler, båter og infrastruktur som veier osv. Erstatningsbegrepet som benyttes er anslått erstatning. Med anslått erstatning menes anslått skadekostnad (betalte erstatninger pluss erstatningsavsetninger) fratrasket antatt egenandel.

Datasettet inneholder følgende opplysninger:

Krav til opplysning:	Krav til format:	Beskrivelse av krav:
Skadenummer eller annen entydig identifikator for skaden	Tekst	Unik verdi for den enkelte skade
Dato for skaden	åååå.mm.dd	
Kommunenummer skadested (på skadetidspunktet)	4 siffer	For eksempel 0301
Gateadresse skadested (på skadetidspunktet)	Tekst	Gatenavn og nummer (Veien 4B)
Postnummer skadested (på skadetidspunktet)	Tekst	For eksempel 0010
Poststed skadested (på skadetidspunktet)	Tekst	For eksempel Oslo
Lengdegrad skadested	Tekst	Posisjoner skal være angitt i desimale grader (DD), med minimum 4 desimaler. Det skal være geografiske koordinater, med WGS84 som datum. Punktum skal benyttes som desimalskilletegn (for eksempel 10.1234)
Breddegrad skadested	Tekst	Posisjoner skal være angitt i desimale grader (DD), med minimum 4 desimaler. Det skal være geografiske koordinater, med WGS84 som datum. Punktum skal benyttes som desimalskilletegn (for eksempel 60.1234)

Erstatningsbeløp – anslått erstatning	Hele tall i kroner	Anslått skadekostnad fratrukket antatt egenandel
Forsikringsprodukt	Tekst. Felles kategorier	Det skal oppgis én kategori for alle skader som rapporteres
Skadetype	Tekst. Felles kategorier	Det skal oppgis én kategori for alle skader som rapporteres
Årsak til skaden (Vannskader)	Tekst. Felles kategorier	Det skal oppgis én kategori for alle vannskader som rapporteres
Beskrivelse av skaden (Vannskader)	Tekst. Felles kategorier	Det skal oppgis én kategori for alle vannskader som rapporteres
Beskrivelse av skadestedet (Vannskader)	Tekst. Felles kategorier	Det skal oppgis én kategori for alle vannskader som rapporteres
Hendelsestype	Tekst. Felles kategorier	Det skal oppgis én kategori for alle naturskader og avbruddstap, boutgifter o.l. knyttet til naturskader som rapporteres

Informasjon om naturhendelser, hvor de inntreffer og hvor store skader de forårsaker, bidrar til oversikt over risiko og sårbarhet i samfunnet. Denne kunnskapen kan bidra til styrket forebyggende samfunnssikkerhetsarbeid lokalt, regionalt og nasjonalt.

Informasjonen vil særlig være nyttig for fylker og kommuner i forbindelse med gjennomføringen av risiko- og sårbarhetsanalyser. Kunnskapen vil også være nyttig i forbindelse med ulike planprosesser og styrke kommunenes evne til å oppfylle sine lovpålagte plikter etter [sivilbeskyttelsesloven](#) og [plan- og bygningsloven](#).

1.1 Skadetype Naturskade

Alle bygninger og løsøre som forsikres mot brannskader blir automatisk også forsikret mot naturskade. Dette følger av naturskadeforsikringsloven.

Ordningen administreres av Norsk Naturskadepool hvor alle skadeforsikringsselskaper i Norge er medlemmer. Gjennom denne ordningen er forsikringstakerne sikret erstatning ved naturskade som følge av skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv og vulkanutbrudd.

Den norske naturskadeforsikringen er en lovpålagt forsikringsordning. Alle som tegner brannforsikring på eiendom og innbo har dermed også en naturskadedekning. Maksimal erstatningsramme for en naturskadehendelse er 16 milliarder kr ([forskrift om naturskadeforsikring § 7](#)).

Premieraten er den samme for alle, enten man bor i en høyblokk i Oslo eller i et flom-, vind- eller rasutsatt område på Vestlandet.

Erstatningsbegrepet som benyttes er anslått erstatning. Egenandel er ikke medregnet. Egenandelen for naturskader er kr 8000 både for privatpersoner og næringsvirksomheter ([forskrift om naturskadeforsikring § 6](#)).

Kategoriene forsikringsselskapene benytter for angivelse av hendelsestype i forbindelse med skadetype *Naturhendelse* er:

Hendelsestype (NP-type)	Definisjon/beskrivelse
Storm	Vindstyrke sterkere enn 20,8 m/sek (liten storm)
Stormflo	Flom som oppstår i kombinasjon mellom tidevann, lavtrykk og sterk vind
Flom	Bekker, elver, sjøer (vassdrag) som går over sine bredder
Skred	Utrasing av stein, jord, leire, snø med mer
Jordskjelv	Bevegelser i jordskorpen
Vulkanutbrudd	Utflyting av vulkansk materiale
Meteorittnedslag (fra 2023)	Objekter fra verdensrommet - meteroider - som overlever passasjen gjennom atmosfæren og som faller ned på jordoverflaten
Flodbølge (fra 2023)	En særlig stor bølge som oppstår som en direkte følge av geologiske hendelser, f.eks. jordskjelv, skred eller vulkanutbrudd. Et annet ord for flodbølge er tsunami
Annet/ukjent	Annen naturhendelse/type naturhendelse er ukjent

1.2 Skadetype Vannskade

Vannskade kan bety alle typer av vannskader som følge av vannledningsbrudd og vanninntrenging både utenfra og innenfra. Følgeskadene dekkes også, selv om vannskaden i bygningen skyldes slitasje, elde eller manglende vedlikehold.

Erstatningsbegrepet som benyttes er anslått erstatning. Egenandel er ikke medregnet. Egenandelen for vannskader vil kunne variere fra noen få tusen for privatpersoner til langt større beløp for store næringskunder.

Skadene har informasjon om følgende:

Installasjon: Dette gir en grov plassering av stedet for skaden, om skaden har skjedd utenfor eller inne i bygningen, om skaden har skjedd i et vanntilførselsrør eller i et avløpsrør, om den delen av røret der skaden har skjedd ligger åpent eller skjult mv.

Kilde: Dette gir en nærmere beskrivelse av skadestedet eller av selve skaden, om den skjedde på et metallrør eller plastrør, om den skjedde i en vanntilkoplet maskin som en vaskemaskin, eller om den skjedde i forbindelse med utett våtrom.

Årsak: Dette gir selve årsaken til skaden, om det er gjort monteringsfeil, om brukeren har gjort feil, om skaden skyldes frost eller tilbakeslag mv.

Kategoriene forsikringsselskapene benytter for "Kilde", "Installasjon" og "Årsak" i forbindelse med skadetype *Vannskade* er:

Kode Kilde	Beskrivelse Kilde
A	Metallrør (kobber, støpejern, stål)
B	Plastrør. Rør-i-rør-system
C	Støpte rør (betong, keramikk)
D	Rørdel/skjøt, kupling, sluk
E	Vanntilkoblet maskin
F	Varmtvannsbereder
G	Anlegg for romtemperaturregulering
H	Sanitærutstyr og vaskekum, armatur
I	Nedbør. Smeltevann. Grunnvann
J	Søl. Kondens. Dusjing

Kode Installasjon	Beskrivelse Installasjon
A	Vannrør innvendig åpent
B	Vannrør innvendig skjult
C	Avløp innvendig åpent
D	Avløp innvendig skjult
E	Våtrom (følgeskader)
F	Vaskemaskin, oppvaskmaskin og beholder
G	Utvendig vann- og avløpsanlegg
H	Vanninntrengning utenfra gjennom grunn
I	Vanninntrengning utenfra over grunn
J	Varmeanlegg, gulvvarme og radiatorer
K	Sprinkleranlegg

Kode årsak	Beskrivelse Årsak
A	Produktfeil
B	Prosjekteringsfeil
C	Håndverkerfeil
D	Brukerfeil. Uhell
E	Slitasje og elde (normalt > 30 år)
F	Lokal korrosjon
G	Stopp i avløp. Tilbakeslag
H	Frost
I	Ytre påvirkning
J	Drenering

Værrelaterte vannskader:

Vannskader som ikke direkte skyldes naturskader (Skadetype *Naturskade* som beskrevet i kapittelet over) dekkes gjerne gjennom andre vilkår i bygning- og innboforsikringen.

De vannskadene som kan tenkes å ha årsak med vær og naturhendelser er:

- **Stopp i avløp. Tilbakeslag**, dvs. oversvømmelse i bygningen fordi vann trenger inn gjennom avløpsnettlet eller pga. tett sluk, vannlås eller sanitærutstyr.
- **Annen vanninntrenging utenfra**, dvs. vanninntrenging gjennom grunnmur, yttertak, yttervegger, takrenner, avløpsrør for overflatevann og drenerør.
- **Frost**, dvs. frostsprengning av rør, armatur og utstyr. Rør eller utstyr sprekker, rør presses ut av annet rør, kupling ol.

1.3 Skadetype Avbruddstap, boutgifter ol

Datafilen inneholder opplysninger om skadetype *Avbruddstap, boutgifter ol* som har tilknytning til vannskader.

Naturskadepoolen dekker i utgangspunktet ikke avbruddstap i forbindelse med naturskader. I den grad dette skal erstattes så knyttes avbruddstapet mot andre dekningskategorier enn naturskade (er altså ikke inkludert i denne datafilen).

Avbruddstap er normalt en tilleggsdekning for næringsvirksomheter. For privatpersoner er det derimot vanlig at forsikringen dekker boutgifter dersom man ikke kan bo i egen bolig. For næringsvirksomheter avtales avbruddstap individuelt med den enkelte kunde og gjelder for en forhåndsavtalt periode. For private er denne dekningen som regel inkludert i forsikringsdekningen, men det kan finnes enkelte utvidelser som må avtales særskilt.

Erstatningsbegrepet som benyttes er anslått erstatning. Egenandel er ikke medregnet. Egenandelen for *Avbruddstap, boutgifter ol* vil, som egenandelen for vannskade, kunne variere. Det er også slik at kunder kun belastes en egenandel (den høyeste) for en skadehendelse.

2 Datakvalitet

Informasjonen i datasettet er innhentet fra forsikringsselskapene og kommer fra de enkelte selskaps skadeoppgjørprosesser. Datakvaliteten kan derfor variere noe, men Finans Norge Forsikringsdrift er bindeledd mellom DSB og selskapene for å over tid sikre best mulig kvalitet.

Erstatningsbeløp

Forsikringsselskapene rapporterer alle skader som er registrert, uavhengig om de er ferdig behandlet eller ikke. Dette betyr at erstatningsbeløpet som oppgis er det til enhver tid gjeldende estimat, altså forsikringsselskapets antagelse om hva den endelige kostnaden vil kunne bli. Skadebeløpet vil kunne endres i løpet av oppgjørprosessen og endelig beløp fremkomme først når saken avsluttes. Hvor lang tid en oppgjørprosess tar er varierende. Erstatningsbeløpene som oppgis er derfor å anse som et øyeblikksbilde og vil kunne endre seg ved neste månedlige rapportering til DSB.

Alle beløp er oppgitt i nominelle kroner. Med anslått erstatning menes anslått skadekostnad (betalte erstatninger pluss erstatningsavsetninger) fratrasket antatt egenandel.

- **Negative beløp:**
Negative beløp kan knytte seg til regress (rettslig adgang for et forsikringsselskap til å kreve tilbake et utbetalt beløp), tilbakebetalinger eller lignende. Så godt som alle de negative beløpene knytter seg til naturskader.

- **Erstatningsbeløp 0:**
Dette kan være skader som er meldt til selskapet, men forsikringstaker ikke har dekning eller ikke ønsket å benytte forsikringen. Dette kan skyldes at for eksempel egenandelen er høyere enn erstatningen eller at en skadeutbetaling vil føre til høyere forsikringspremie ved neste fornyelse.
- **Lave erstatningsbeløp (1,2,3 ...):**
Bruk av slike beløp kan skyldes at selskapet signaliserer internt at skaden for eksempel skal til regress. Skadebeløpet vil senere i oppgjørprosessen endres og når saken avsluttes vil riktig beløp fremkomme.

3 Tilgang til dataene og vilkår for bruk

3.1 Hvem som kan få tilgang til dataene

Offentlige organer, nevnt i kunnskapsbankforskriften, kan gis tilgang til og behandle personopplysningene i datasettet "*Natur- og vannskader fra forsikringsselskap*", når dette er nødvendig for å forebygge og redusere konsekvensene av natur- og vannskader, herunder for å understøtte arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalyser etter sivilbeskyttelsesloven § 14. Offentlig organ har et klart ansvar for å vurdere tjenstlig behov og sikre at kun relevante personer får tilgang. Taushetsplikten følger av forvaltningsloven § 13flg. Opplysningen er unntatt offentlighet etter offentleglova § 13 første ledd.

3.2 Tilgang til dataene

Datasettet er tilgjengelig som et API i Maskinporten. Maskinporten er en løsning for tilgangsstyring for virksomheter som utveksler data. Maskinporten gir mulighet for sikker og automatisert tilgangsstyring på organisasjonsnivå.

For å komme i gang anbefaler vi å se på følgende dokumentasjon og ressurser:

- Generell dokumentasjon for Maskinporten hos Digdir:
<https://samarbeid.digdir.no/maskinporten/konsument/119>
- Vår API-dokumentasjon, inkludert beskrivelse av endepunkter, formater og hvilke scopes som kreves: [DSB data API - Swagger UI](#)

For å kunne laste ned dataene må organisasjonen være registret med tilgang til datasettet i Maskinporten. Send en henvendelse til postmottak@dsb.no for å be om tilgang for organisasjonen. Organisasjonens organisasjonsnummer må oppgis i henvendelsen.

3.3 Vilkår for bruk

Når personopplysninger utleveres, får mottakerorganet et selvstendig behandlingsansvar for disse personopplysningene ihht. GDPR. Bruken av opplysningene må følgelig begrenses til formålet og behandlingsgrunnlaget, samt at øvrige forpliktelser i GDPR må overholdes på vanlig måte. Dataene inneholder kun "alminnelige" personopplysninger, ikke særlige kategorier personopplysninger jf. GDPR artikkel 9.

Dersom organene som får data utlevert til seg etter kunnskapsbankforskriften § 7 ønsker å benytte eksterne/leverandører i arbeidet med dataene, enten ved å delegere en tildelt tilgang til en leverandør i Maskinporten eller ved å benytte en ekstern leverandør til analyseformål, forutsettes det at det etableres databehandleravtaler mellom organene som har fått opplysningene utlevert og leverandøren(e) som benyttes for å sikre personopplysningssikkerheten i alle ledd, jf. GDPR artikkel 28.